

STICHTING KASTEEL MIDDACHTEN
Beknopte versie bestemd voor publicatie

Jaarverslag 2017

Bestuursactiviteiten

Het bestuur kwam bijeen te Middachten op 19 april en 23 oktober 2018. Bij beide vergaderingen was de rentmeester van Middachten, Ing. A.T. Fennema, aanwezig.

Bestuurssamenstelling

De heer D. van Krugten trad op 19 april 2017 toe tot het bestuur. De bestuurssamenstelling bestaat per 31 december 2017 uit de heren H.A. Doek, (voorzitter), F.W.F.L. Graf zu Ortenburg (secretaris, penningmeester), G.F. Boreel, F.J. Duparc, D. van Krugten en H.T.E.M. Rottinghuis.

Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat per 31 december 2017 uit de volgende leden: Baron D. van Asbeck, N.W. Conijn (tevens conservator van Middachten), A.O.F. Graaf Solms zu Sonnewalde (Weldam).

Financiën

Het exploitatieresultaat kende over 2017 een negatief resultaat met € **201.959** (in 2016 was het resultaat € 200.707,- negatief). De exploitatie van de stichting is sterk afhankelijk van de exploitatie van Landgoed Middachten B.V. De deelneming in Landgoed Middachten B.V. is ook voor 2017 negatief. De B.V. sloot het boekjaar af met een negatief resultaat van € **197.500** (in 2016 bedroeg het resultaat € 162.925 - negatief).

De exploitatie van de stichting zelf kent een negatief resultaat van € **4.459,-** (in 2016 bedroeg dat resultaat € 142.218,- negatief).

Donaties en fondswerving

De stichting heeft samen met vijf andere huizen in 2016 van de BankGiroLoterij een bedrag van € 545.000, - ontvangen, waarvan € 132.800,80 ten goede komt aan herstel van inboedel van Middachten. Dit betreft 80% van de oorspronkelijke aanvraag. Hiermee lag er een uitdaging om aanvullende fondsen te vinden. Op 30 maart 2017 ontving de stichting van het Prins Bernhard Cultuurfonds een toezegging van € **13.000,-** voor restauratie van textiel, een klok en lederen paardenwerktuigen. Dit betekent dat inmiddels 90% van de oorspronkelijke plannen door fondsen wordt gefinancierd.

Bij de Bredius stichting is een aanvraag gedaan voor herstel van een aantal zitmeubels in de Groene kamer. De stichting stelde een bedrag van € **11.121,-** beschikbaar. Dankzij deze bijdragen kunnen een aantal canapés worden gerestaureerd, dit betreft de volledige kosten die hiermee zijn gemoeid.

Van een particulier is in 2016 een periodieke schenking voor 5 jaar ontvangen, ten bedrage van € **24.000,-** per jaar. Via de Maecenata Stiftung ontving de stichting daarnaast een eenmalige schenking van € **17.100,-** van een particulier.

Tenslotte is een schenking van € **2.517,53** bij het opheffen van het Personeelsfonds Middachten ontvangen.

Beheer en restauratie interieur

Dit jaar is gestart met de restauratie van de meubels in de Groene kamer. De firma Jean Roze te Tour heeft de zijdedamast geleverd voor het opnieuw stofferen van de tweezits canapé, driezits canapé en een fauteuil.

Gedurende het jaar heeft een aantal kleinere restauraties en werkzaamheden plaatsgevonden voor een bedrag van ruim € 8.000, - Dit betreft ook werkzaamheden die zijn uitgevoerd door de vrijwilligers die onder leiding van de conservator sinds vorig jaar werken aan onderhoud van het textiel.

Firma Rentokil heeft het interieur periodiek gecontroleerd op plaagdieren en deze preventief bestreden.

Ook in 2017 waren studenten van de Rijksuniversiteit Groningen een week te gast op Middachten. Onder leiding van Prof. Dr. Yme Kuijper, bijzonder hoogleraar historische buitenplaatsen en landgoederen en Prof. Dr. Ir. Theo Spek, hoogleraar landschapsgeschiedenis, heeft een aantal studenten een week lang onderzoek verricht naar de impact van de aanleg van (spoor)wegen op Middachten. Een andere groep studenten maakte een scriptie onder de titel 'reizen van en naar Middachten'. In verband met het emeritaat van Professor Kuijper woonden graaf Ortenburg en de heren Conijn en Fennema op 7 september 2017 het afscheidssymposium in Groningen bij.

De Groene kamer

Memories of the World

De correspondentie van Charlotte Sophie van Aldenburg Bentinck, onderdeel van het Bentinckarchief dat in beheer is bij het Gelders Archief, is in 2016 genomineerd voor de Memories of the World (UNESCO). Deze aanvraag is verzorgd door het Gelders Archief. Helaas bereikte ons in september het bericht dat deze nominatie het heeft afgelegd tegen een andere Nederlandse nominatie.

Activiteiten

Openstelling

Verspreid over het jaar is het kasteel enkele dagen opengesteld voor publiek. Tijdens de Faunadag, Dag van het Kasteel, de zondagen in juli en augustus, Open Monumentendag en de Kerstopenstelling in december kan het huis worden bezichtigd. Daarnaast kan op afspraak gedurende het hele jaar een rondleiding door het huis worden aangevraagd. Vrijwilligers zorgden in samenwerking met het personeel voor toezicht en ontvangst tijdens de openstellingen in het huis. Voor de derde maal is er in juli in samenwerking met de omgeving een boeken- en kunstmarkt in de laan voor het kasteel georganiseerd. Dit evenement trok wederom veel publiek. De openingstijden van de tuin zijn uitgebreid met de vrijdag, zodat de tuinen nu 6 dagen per week zijn opengesteld. Ook is de openstelling verlengd tot 1 oktober. Zo proberen we meer uniformiteit in de openstelling aan te bieden aan het publiek. De kleinschalige theeschenkerij in de oranjerie is gemoderniseerd dankzij een bijdrage van de Vrienden van Middachten.

	2017	2016	2015	2014	2013
Bezoekersaantallen					
Huis, zomeropstelling	1.554	791	1.025	505	840
Tuinopenstelling	4.217	2.126	4.752	3.569	2.966
Concerten	594	1.033	1.077	1.085	1.021
Kerstopenstelling	5.553	7.618	7.625	6.382	8.031
Warm Winterlicht/ICCCR	0	40.128	0	3.988	3.273
Faunadag	1.425	1.506	1.182	1.756	1.393
Kasteelfair/Groene Dagen	7.000	7.000	7.000	1.352	1.947
Rondleidingen huis/tuin	1.719	428	980	523	232
Huwelijken en zakelijke ontvangsten (schatting)	2.878	4.072	1.400	1.800	2.238
Erfgoedlogies	822	780	810		
Buitenplaats vrije wandeling	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal	45.762	85.482	45.071	41.000	41.757

Bezoekers bewonderen de koepel tijdens de kerstopenstelling

Rondleidingen

Gedurende het jaar werden 34 rondleidingen verzorgd door het huis en/of tuin.

<i>Rondleidingen</i>	2017	2016	2015	2014	2013
Huis (en tuin)	16	34	20	19	5
Tuin	18		10	13	6
Totaal	34	34	30	19	11

Voorlichting basisscholen

De stichting vindt het belangrijk om jonge mensen kennis te laten maken met Middachten als cultureel erfgoed in hun directe woonomgeving. In 2017 is hier dan ook de nodige aandacht aan besteed. Een van de basisscholen uit de gemeente Rheden volgde een educatief programma van een halve dag op Middachten. Dit jaarlijks terugkerende programma wordt geheel begeleid door vrijwilligers. In het voorjaar is samen met de plaatselijke basisschool de Lappendeken een rariteitenkabinet ingericht in verband met een leerproject. In drie dagen ontvingen 141 leerlingen onderwijs op het kasteel. Op de vrijdag voor het Open Monumentenweekend ontving Middachten 51 basisschoolleerlingen met een speciaal programma.

Exposities

In huis is een expositie rondom Quilts ingericht. De aanleiding zijn drie zeldzame historische quilts die zich op Middachten bevinden, onder meer een quilt vervaardigd door Caroline Mechtild Gravin van Aldenburg Bentinck, Gräfin zu Waldeck Pymont. De voormalige slaapkamer van deze dame (de huidige bibliotheek op de beletage) was in oude luister hersteld en zo kregen de bezoekers een indruk hoe de bewoners in de 19^e eeuw het kasteel gebruikten. Rondom deze exposities zijn verschillende lezingen en zogenaamde Trunk shows georganiseerd. Hieraan kon tegen betaling worden deelgenomen onder leiding van An Moonen en Petra Prins. De expositie is op 5 juli geopend door de Commissaris van de Koning, de heer Clemens Cornielje. De expositie was een groot succes en het aantal bezoekers tijdens de dagen dat het kasteel was opengesteld, was hoger dan de voorgaande jaren. Het boek 'Promenade dans un chateau Hollandais, een nieuw boek over quilts - rijk geïllustreerd met foto's gemaakt op Middachten – werd tevens goed verkocht.

Onder de titel 'Bomen binnen bomen buiten' is voor de 2de maal in samenwerking met kunstenaars een expositie georganiseerd rondom kunstwerken van hout. Deze waren verspreid door de tuin en het de stallen tentoongesteld. Daarnaast exposeerde Reinder Homan zijn etsen over bomen en landschappen in de oranjerie. Deze expositie is geopend door de voormalige Commissaris van de Koningin in Gelderland, de heer Jan Terlouw. Deze exposities waren tijdens de openstellingstijden van de tuin te bezichtigen.

Bezoek overheden

Op 22 maart bezocht mevrouw Suzan Lammers in haar functie als adjunct directeur (thans algemeen directeur) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Middachten. Hierbij waren tevens wethouder mevrouw Nicole Olland, de heer Huub Doek, voorzitter van de stichting en medewerkers van RCE en gemeente Rheden aanwezig. Mevrouw Lammers liet zich uitgebreid informeren over Middachten. Uiteraard was het uitblijven van subsidie voor de tuin een belangrijk onderwerp. Het bezoek is afgesloten met een lunch in de eetkamer.

Op 30 mei is de overeenkomst tussen Middachten en Waterschap Rijn & IJssel - in verband met het inrichtingsplan Middachterbroek - ondertekend door dijkgraaf Hein Pieper en graaf Ortenburg. Dit plan is gelijktijdig met de start van de zandwinning en de aanleg van de nevengeul in de Havikerwaard, op 15 september feestelijk geopend op kasteel Middachten. Hierbij waren de gedeputeerde van de Provincie Gelderland, de heer Jan Jacob van Dijk, mevrouw Nicole Olland, wethouder van de gemeente Rheden en de heer Frank Wissink, lid dagelijks bestuur van Waterschap Rijn & IJssel, aanwezig.

Ondertekening overeenkomst met het Waterschap

Op 10 november is door de vertrekkende burgemeester van Rheden, mevrouw Petra van Wingerden – Boers, afscheid genomen van het dorp De Steeg. Dit afscheid vond op Middachten plaats, waarbij de rentmeester een lezing verzorgde onder de titel ‘rentmeesterschap op Middachten’.

Vrijwilligers

Zonder de inzet van de 125 vrijwilligers is openstelling van huis en tuin niet mogelijk. Het is belangrijk dat er tussen deze vrijwilligers, familie en professionele organisatie een goede binding en communicatie is. Tijdens de nieuwjaarsreceptie op 19 januari, zijn alle vrijwilligers door familie op het huis ontvangen. Op 4 april en 3 oktober is een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd, waar informatie is gegeven over de activiteiten in huis en tuin en waar er volop gelegenheid was voor ontmoeting. Op 4 juli zijn we met de vrijwilligers, familie en werkorganisatie de hele dag te gast geweest op kasteel Doorwerth, in beheer bij Geldersch Landschap & Kastelen.

Enkele vrijwilligers maken op regelmatige basis zeer veel uren voor de stichting. Zij ontvangen hiervoor een bescheiden vrijwilligersvergoeding. Het betreft wekelijkse ondersteuning van de conservator ten behoeve van het interieur, ondersteunende kantoorwerkzaamheden, schoonmaakwerkzaamheden, bemensing van het winkeltje in de oranjerie en coördinatie van al het vrijwilligerswerk.

Aldus vastgesteld te Middachten d.d. 29 mei 2018,

H.A. Doek
Voorzitter

F.W.F.L. Graf zu Ortenburg
Secretaris

G.F. Boreel

F.J. Duparc

D. van Krugten

H.T.E.M. Rottinghuis